Kniha: Robinson Crusoe (Daniel Defoe)

Předmět: Český jazyk – rozbor díla

Přidal(a): šárka

Daniel Defoe

- 17. – 18. st.
- anglický žurnalista, spisovatel
- průkopník novinářství
- byl ve státní službě jako tajný agent, který měl připravit sjednocení Anglie a Skotska
- bojoval proti katolizaci Anglie
- Robinson Crusoe se stal prvním vzorem realistického románu.

Další díla:

- Moll Flandersová
- Kapitán Singleton
- Roxana

Literárně historický kontext

Osvícenství

- rozvíjení kultu rozumu
- optimismus

- osvícenští spisovatelé byli zároveň vědci, historici, filozofové
- člověk je schopen poznat a zvládnout cokoli, to vše díky rozumu.

Další spisovatelé:

- Charles Louis Montesquieu – Perské listy (Francie)
- Voltaire – Panna Orleánská (Francie)
- Jonathan Swift – Gulliverovy cesty (Anglie)

Rozbor díla: Robinson Crusoe

Téma:

- Hlavní myšlenkou díla je přežití v neznámé krajině bez obvyklých potřeb života. Spřátelení s člověkem, který nemluví jeho řeči a dorozumění s ním. Ale také návrat do starých kolejí života v Anglii.

Časoprostor:

- 17.století Anglie, Afrika, Brazílie, neobydlený ostrov někde v oceánu

Kompozice:

- psáno formou deníku

Literární druh:

- epika

Literární žánr:

- román

Jazyk:

- Ich forma
- Přímá řeč – po setkání s Pátkem
- Popisy přírody, používání nástrojů
- Děj vyprávěn v minulém čase
- Spisovný jazyk

Postavy:

- **Robinson Crusoe –** třetí syn německého obchodníka Kreutznauera. Pro lidi to bylo obtížné slovo a změnili si ho na Crusoe. Robinson byl již od ranného věku velmi živé dítě. Rád se procházel v přírodě. A nevyhovoval mu poklidný měšťanský způsob života. Proto utekl z domova. Po několika dobrodružství se ocitá na pustém ostrově, kam ho odnesli vlny moře, na kterém ztroskotal se svou lodí.
- **Pátek** – byl věrný přítel, mrštný a ostražitý. Jméno dostal od Robinsona, protože ho Crusoe osvobodil právě v pátek. Původem byl indián. Robinson ho naučil anglický jazyk, vyrábět zbraně, používat nářadí a mnoho dalších. Proto se z něj stal vzdělaný člověk.
- **Kanibalové** – byli lidojedi, kteří jednou za čas přijížděli na ostrov se zajatci, které zajali na moři. Na ostrově prováděli slavnostní obřad. Byli nelítostní nebáli se vraždit.
- **Kapitán lodi** – zachránil Robinsona s Pátkem. Byl to velmi dobrosrdečný člověk se správnými úmysly. Proto se mu také vzbouřili lidé na lodi. Někteří se ho zastali, ale většině se nelíbily jeho plány. Zastal se ho Robinson s Pátkem. Kapitán je odvezl domů, do Anglie.

Děj:

Poutavý příběh o bohatém mládenci, který utekl z domova na loď, aby si splnil svůj sen stát se námořníkem. Při první plavbě však loď ztroskotá a on se ocitá sám na pustém ostrově. Postupně se smiřuje se skutečností, že se asi domů nikdy nevrátí. Začne ostrov objevovat, určitým místům dává jména. Zabydlí se v jeskyni, kterou postupně vybavuje. Postaví si krb, spižírnu, z hlíny si vypálí nádobí. Naučil se šít a vařit. Ochočí si různá zvířata. Naučil se pěstovat různé druhy plodin. Zařídil si kalendář a sluneční hodiny. Největší problém měl s rozděláním ohně, který se mu podařilo získat až při bouři, při které začal hořet prales. Od té doby udržoval Robinson věčné světlo. Prožíval také strach, když zjistil, že na ostrov připlouvají kanibalové. Při jedné z jejich návštěv se mu podařilo zachránit jednoho ze zajatců. Dal mu jméno Pátek a to proto, že podle jeho kalendáře byl zrovna pátý den v týdnu. V Pátkovi našel velmi dobrého přítele. Spolu s ním může konečně dokončit stavbu lodi. Učí jej zacházet se zbraní, nářadím a učí ho mluvit svým rodným jazykem. Uběhne dalších pět let a u ostrova zakotví loď, na jejíž palubě došlo ke vzpouře proti kapitánovi. Robinson nejprve váhá, jestli se ukázat, ale pak dojde k závěru, že kapitán potřebuje pomoc a spolu s Pátkem a několika lidmi, kteří zůstali kapitánovi věrní, vzpouru potlačí a po jedenácti letech opouští „svůj“ ostrov spolu s Pátkem. Robinson se setkává se svou matkou a pak se ujímá otcova obchodu, ožení se a má syna a dvě dcery, stejně tak jako Pátek, který je také ženatý, ale na rozdíl od Robinsona má pět chlapců. Oba pak spolu založí obchodní dům Crusoe&Pátek.